

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSA Władysław Pawlak (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa T. B. – F.
przeciwko B. K.
o ochronę dóbr osobistych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 14 listopada 2012 r.,
zażalenia powódki
na postanowienie o kosztach zawarte w pkt. 2
wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 17 listopada 2011 r.,

- 1. oddala zażalenie;**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 300 (trzysta) zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2011 r., Sąd Apelacyjny oddalił apelację powódki T. B. - . od wyroku Sądu Okręgowego w Ł., oddalającego powództwo skierowane przeciwko pozwanemu B. K. o zapłatę kwoty 190 000 zł, tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2700 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu do rozstrzygnięcia o kosztach za drugą instancję, Sąd Apelacyjny wskazał, że w tej materii orzeczenie oparł na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy, tj. art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Nadto uznał, iż nie występują okoliczności przemawiające za zastosowaniem art. 102 k.p.c. W szczególności powódka nie może skutecznie powoływać się na usprawiedliwione przekonanie o słuszności swych roszczeń, w sytuacji gdy Sąd pierwszej instancji dostatecznie wyjaśnił powody oddalenia powództwa.

W zażaleniu, powódka domaga się zmiany orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego, przez nieobciążanie jej tymi kosztami, ewentualnie uchylenia tegoż orzeczenia i przekazania sprawy w tym zakresie Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania. Wniosła również o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Zarzuciła naruszenie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., przez ich niezastosowanie, w sytuacji gdy okoliczności sprawy uzasadniały oparcie orzeczenia o kosztach na zasadzie słuszności.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany wniósł o jego oddalenie z zasądzeniem kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawową zasadą rozstrzygania o kosztach procesu, jest zasada odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c.), zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Wyjątek od tej reguły przewidziany został w art. 102 k.p.c., wyrażającym zasadę słuszności, stosownie do której, w wypadkach szczególnie uzasadnionych, sąd może zasądzić

od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nieobciążać jej w ogóle kosztami. Uznanie, czy w sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu tego przepisu, jest przejawem dyskrecjonalnej władzy sądu, przy czym ocena wystąpienia takiego przypadku winna być należycie umotywowana. Z uwagi na charakter tego przepisu, może on być stosowany tylko wtedy, gdy okoliczności danej sprawy wskazują, że obciążenie strony przegrywającej kosztami byłoby oczywiście niesłuszne, niesprawiedliwe.

Powódka motywując podstawy do zastosowania art. 102 k.p.c., powołała się na trudną sytuację materialną oraz na subiektywnie uzasadnione przekonanie o słuszności swych roszczeń. Zwrócić jednak uwagę należy, że samo zwolnienie od kosztów sądowych nie stanowi w tej kwestii wystarczającej przesłanki, bowiem zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r., Nr 90, poz.594, ze zm.), tego rodzaju zwolnienie, nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi (zob. też postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 kwietnia 2012 r., II PZ 49/11, niepubl., z dnia 8 grudnia 2011 r., IV CZ 111/11, niepubl.). Poza tym powódka nie wykazała, że ma trudną sytuację materialną, do tego stopnia, aby uzasadniała zakwalifikowanie jej jako „wypadku szczególnie uzasadnionego” w rozumieniu art. 102 k.p.c. Natomiast jeśli chodzi o przekonanie strony o zasadności swego żądania, to może ono przemawiać za nieobciążaniem jej kosztami przegranego procesu przed sądem pierwszej instancji, jednak przestaje być aktualne w postępowaniu apelacyjnym (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 30 marca 2012 r., III CZ 13/12, niepubl. oraz z dnia 23 maja 2012 r., II CZ 20/12, niepubl.). Powódka, pomimo oddalenia powództwa w pierwszej instancji, nie została obciążona kosztami procesu. Skoro więc zapoznawszy się z motywami rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego, które legły u podstaw oddalenia jej powództwa, zdecydowała się na wniesienie środka odwoławczego, to powinna się była liczyć z koniecznością zwrotu kosztów przeciwnikowi w razie przegrania również i w tej instancji.

Z tych względów, Sąd Najwyższy oddalił zażalenie powódki na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., a o kosztach postępowania zażaleniowego orzekł w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99

k.p.c., art. 394¹ § 3 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe, ustalone według minimalnej stawki taryfowej przy wskazanej w zażaleniu wartości przedmiotu zaskarżenia (§ 12 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, Dz. U. Nr 163, poz. 1349, ze zm.).